

Sygn. akt III KK 16/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Dagamara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej
w sprawie R. R.

skazanego z art. 157 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 maja 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w O.

z dnia 2 sierpnia 2016 r. sygn. akt VII K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o karze łącznej i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

R. R. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 9 maja 2015 roku, w O. przy ulicy D. spowodował u M. B. obrażenia

ciała w postaci stłuczenia głowy z sińcami, obrzękiem i złamaniem kości nosa oraz uszkodzeniem koron dwóch zębów, skutkujące naruszeniem narządów ciała i rozstrojem zdrowia trwającym nie dłużej niż 7 dni, poprzez uderzenie wymienionego pięściami i kopanie po całym ciele, to jest o popełnienie przestępstwa z art. 157 § 2 k.k.;

II. w dniu 9 maja 2015 roku, w O. przy ulicy D., uszkodził samochód marki Mercedes i200 o nr. rej. (...), poprzez zarysowanie powłoki lakierniczej wgniecenie prawych przednich drzwi pojazdu, powodując straty łącznej wartości 2555,88 złotych na szkodę M. B., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc skazanym za umyślne przestępstwo podobne, to jest o popełnienie przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w z w. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w O., wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2016 r., w sprawie VII K (...), uznał oskarżonego R. R. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt I oskarżenia i za to, na podstawie art. 157 § 2 k.k., w brzmieniu przepisów z daty czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k., skazał go, zaś na podstawie art. 157 § 2 k.k., w zw. z art. 34 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k., w brzmieniu przepisów z daty czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k., wymierzył mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25 godzin miesięcznie. W pkt II wyroku Sąd Rejonowy w O. uznał R. R. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II oskarżenia i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w brzmieniu przepisów z daty czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go. Natomiast na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k., w zw. z art. 34 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k., w brzmieniu przepisów z daty czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k., wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25 godzin miesięcznie. W pkt III wyroku, na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 3 k.k., w brzmieniu przepisów z daty czynów w zw. z art. 4 § 1 k.k., Sąd połączył orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary ograniczenia i wymierzył mu karę łączną 12 miesięcy ograniczenia wolności. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., w brzmieniu przepisów z daty czynów w zw. z art. 4 § 1 k.k., Sąd orzekł wobec oskarżonego za

czyn z pkt I wyroku obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. B. kwoty 2000,00 zł, a za czyn z zarzutu II, orzeka wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. B. kwoty 2.555,88 zł.

Wyrok ten uprawomocnił się 1 września 2016 r.

Kasację na niekorzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w O. w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej wniósł do Sądu Najwyższego w dniu Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Zarzucił w niej rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. polegające na wymierzeniu skazanemu kary ograniczenia wolności w wymiarze 12 miesięcy bez jednoczesnego nałożenia obowiązku wykonania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne i określenie czasu tej pracy w stosunku miesięcznym, w następstwie czego doszło do rażącej obrazy przepisów prawa karnego materialnego, to jest art. 34 § 2 pkt 2 k.k. w brzmieniu tego przepisu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. oraz art. 35 § 1 k.k. skutkujące niemożnością wykonywania wyroku i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna.

Zgodnie z art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. każdy wyrok skazujący powinien zawierać „rozstrzygnięcie co do kary i środków karnych”. Realizacja tego wymogu powinna się dokonywać poprzez sformułowanie rozstrzygnięcia o karze w sposób umożliwiający jej wykonanie.

Stosownie do treści art. 35 § 1 i 2 k.k. kara ograniczenia wolności jest przewidziana w dwóch wariantach. Pierwszy z nich polega na wykonywaniu nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez sąd, a drugi na potrąceniach z wynagrodzenia za pracę. Nie ulega też wątpliwości, że zgodnie z art. 35 § 1 k.k. nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne jest wykonywana w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym. Sąd orzekający karę ograniczenia wolności powinien zatem w wyroku skazującym przede wszystkim zarówno określić jej postać, jak też wskazać wysokość owych

potrąceń, czy też wymiar godzin w stosunku miesięcznym w czasie których skazany jest zobligowany, mocą tego rozstrzygnięcia, wykonywać nieodpłatną dozorowaną pracę na cele społeczne. Dopiero dopełnienie tych wymagań (oczywistych wobec jednoznacznej treści art. 34 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. oraz art. 35 § 1 i 2 k.k.) realizuje ów przywołany powyżej w art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. nakaz dotyczący każdego wyroku skazującego i przez to czyni w ogóle możliwym wykonanie tego wyroku.

Tymczasem Sąd Rejonowy w O. wymierzając skazanemu karę łączną ograniczenia wolności, określił wprawdzie jej łączny wymiar, jednak nie wskazał na czym ta kara ma polegać i przez to zaniechał nawet określenia jej postaci. Nie nałożył na skazanego – w tym to rozstrzygnięciu o karze łącznej – obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz nie określił wymiaru tej pracy w stosunku miesięcznym, jakkolwiek uczynił to w rozstrzygnięciach dotyczących kar jednostkowych, orzeczonych odrębnie za obydwa przypisane skazanemu czyny, które ta kara łączna obejmowała.

Taki sposób wymierzenia w zaskarżonym kasacją wyroku kary łącznej ograniczenia wolności, czyni orzeczoną karę niewykonalną i stanowi rażące naruszenie wymienionych wyżej przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść wyroku (podobnie Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 5 marca 2008 r., V KK 453/07, R-OSNKW 2008, poz. 542; z dnia 12 października 2006 r., WK 22/06, R-OSNKW 2006, poz. 1962; z dnia 4 stycznia 2005 r., WA 28/04, R-OSNKW 2005, poz. 43). Przekonanie o tym, że taki wadliwy sposób wymierzania kary ograniczenia wolności, czyni tak orzeczoną karę, niewykonalną, wobec nieokreślenia w wyroku ani postaci kary, ani sposobu i czasu wykonania obowiązku pracy na cele społeczne, jest tym bardziej słuszne, gdy się zważy na to, iż nie ulega wątpliwości, że opisanego uchybienia nie można naprawić w innym trybie, aniżeli poprzez wniesienie od dotkniętego taką wadą wyroku nadzwyczajnego środka zaskarżenia, bowiem nie można tego uchybienia konwalidować także w toku postępowania wykonawczego.

Dlatego zarzut zawarty w kasacji należało uznać za zasadny. Konsekwencją tego stanu rzeczy było uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej (pkt III wyroku) i przekazanie sprawy w tym zakresie

Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę ponownie Sąd ten zobowiązany będzie do wymierzenia kary łącznej ograniczenia wolności i nałożenia na skazanego obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w określonym przez ten Sąd wymiarze na podstawie art. 35 § 1 k.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku

r.g.